

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzewie

Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Zakrzewo na lata 2016 -2020

Spis treści

strona

I. Wprowadzenie	3
II. Diagnoza problemów społecznych	8
1. Charakterystyka Gminy	8
2. Pomoc społeczna w Gminie	11
3. Bezrobocie	20
4. Uzależnienia	25
5. Niepełnosprawność	28
6. Starość	29
7. Edukacja, kultura, rekreacja	32
8. Podsumowanie części diagnostycznej	37
III. Analiza SWOT	38
IV. Źródła finansowania	41
V. Adresaci strategii	41
VI. Monitoring i wdrażanie strategii	45
VII. Uwagi końcowe	47

I. Wprowadzenie

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015roku , poz. 163 z póź. zm.) mówi, że do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych podejmowanych w celu zmiany negatywnych zjawisk występujących w obrębie gminnej społeczności.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Zakrzewo do 2015 roku jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań mających na celu zapewnienie mieszkańcom gminy w miarę odpowiedniej jakości życia. Spełnienie oczekiwań w tym zakresie wymaga podejmowania wielorakich działań strategicznych, w tym zwłaszcza:

- interwencyjnych - o cechach ratownictwa i likwidacji niedoborów, których źródłem jest niedostatek, ubóstwo, patologie społeczne;
- asekuracyjnych - uprzedzających pojawienie się sytuacji zagrażających bezpieczeństwu socjalnemu;
- kompensacyjnych - niwelujących luki i deficyty;
- partycypacyjnych - poszerzających uczestnictwo społeczne w życiu publicznym i zapobiegających wszelkim przejawom dyskryminacji, wykluczeniu społecznemu i marginalizacji.

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika wprost z art. 17.1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku. Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które

mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015r poz.163 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515),
- ustawa z dnia 05 sierpnia 2015 roku o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2015 poz. 1339),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011r. Nr 43 poz.225),
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015r. , poz.1286),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012r. poz. 124),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz. 1390),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015r. poz. 114 ze zmianami),
- ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 07 września 2007 roku (Dz. U. z 1015 poz. 859 ze zmianami),
- ustawa o ustaleniu i wypłacaniu zasiłku dla opiekuna z dnia 04 kwietnia 2014 roku (Dz.U.2014 poz.567),
- ustawa o karcie dużej rodziny z dnia 05 grudnia 2014 roku (Dz. U. z 2014 poz.1863),
- ustawa z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zmianami).

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu m.in. ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej.

Strategia polityki społecznej formułuje 7 priorytetów i kierunków polityki społecznej rządu. Są to:

1. Poprawa warunków powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci;
2. Wdrożenie aktywnej polityki społecznej;
3. Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych;
4. Tworzenie warunków sprzyjających integracji w starzejącym się społeczeństwie;
5. Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych;
6. Partnerstwo publiczno – społeczne podstawą rozwoju usług społecznych;
7. Integracja społeczna i zawodowa imigrantów.

Efektem realizacji strategii ma być zapobieganie wykluczeniu społecznemu, zwiększenie potencjału rozwoju, rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Strategia ma tworzyć więzi społeczne na poziomie lokalnym, mobilizować aktywność społeczną (także na rynku pracy), wpływać na poprawę jakości życia.

Potrzeba opracowania niniejszego dokumentu wynika z rosnących w gminie zagrożeń, które rodzi ubóstwo oraz inne negatywne zjawiska społeczne. Trudna sytuacja na rynku pracy, pogłębiające się ubożenie społeczeństwa sprzyja zwiększaniu skali zjawiska patologii, wyobcowania i marginalizacji grup społecznych.

Zidentyfikowane na podstawie diagnozy problemy społeczne, a w szczególności utrzymujące się bezrobocie, ubóstwo, kryzys rodziny, niepełnosprawność, uzależnienia wymagają wprowadzenia skutecznych metod aktywnego przeciwdziałania. Stworzenie spójnego systemu współpracy podmiotów realizujących zadania w zakresie pomocy społecznej, edukacji, ochrony

zdrowia, bezpieczeństwa publicznego i innych dziedzin życia zagwarantuje kompleksowość i efektywność podejmowanych działań.

Po dokonaniu identyfikacji zdiagnozowanych problemów społecznych wyodrębniono sześć obszarów strategicznych, wokół których była budowana strategia rozwiązywania problemów społecznych:

- Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym bezrobociem.
- Wspieranie osób niepełnosprawnych, starych, chorych i ich rodzin.
- Opieka nad dzieckiem i rodziną.
- Zapobieganie marginalizacji grup społecznych.
- Wykorzystanie potencjału partnerów społecznych

Działania zaplanowane do realizacji w ramach strategii uwzględniają sytuację demograficzną, społeczną, gospodarczą, mieszkaniową, materialną i zdrowotną mieszkańców gminy Zakrzewo. Mając na uwadze złożoność problemów, została opracowana analiza SWOT, która umożliwiła dokonanie konfrontacji wewnętrznych (słabych i mocnych) i zewnętrznych (szans i zagrożeń) uwarunkowań sfery pomocy społecznej.

Analiza SWOT oraz katalog problemów społecznych pozwoliły na opracowanie celów strategicznych oraz wytyczenie kierunków działań w rozwiązywaniu określonych kwestii.

Opracowując lokalną strategię rozwiązywania problemów społecznych uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i współpracy instytucji rządowych, samorządowych, biznesu oraz kościoła, a także za niezbędną uznaje się współpracę z osobami podlegającymi wykluczeniu społecznemu.

Opracowany dokument jest strategią długookresową – do 2020 roku i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, jednakże konieczne będzie ich weryfikowanie.

W skład Zespołu do realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zakrzewo wchodzi:

Lp.	Imię i nazwisko	Instytucja
1.	Artur Nenczak	Wójt Gminy Zakrzewo
2.	Anna Niedziałkowska	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
3.	Teresa Kłos	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
4.	Agnieszka Hołtyn	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
5.	Agnieszka Lewandowska	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
6.	Monika Sicińska-Podobieńska	Świetlica Socjoterapeutyczna
7.	Bartosz Podobieński	Dom Kultury
8.	Roman Ćwikliński	Urząd Gminy
9.	Anna Lewandowska	Zespół Szkół w Zakrzewie
10.	Dorota Filipiak	NZOZ „TWÓJ LEKARZ”
11.	Andrzej Wąsikowski	Sołtys/Rada Gminy Zakrzewo
12.	Agnieszka Tomala	Sołtys
13.	Agnieszka Stefańska	Rada Gminy Zakrzewo
14.	Marcin Osielski	Dzielnicy

Ocena dotychczas zrealizowanych zadań zgodnie z obowiązującą od 2009 roku Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzewie uściślił współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Aleksandrowie Kujawskim podpisując umowę partnerską. Od kilku lat świadczeniobiorcy pomocy społecznej mają możliwość podjęcia stażu, robót publicznych oraz prac społecznie - użytecznych. Również pracownicy GOPS w Zakrzewie uczestniczyli w szkoleniach podwyższających ich kwalifikacje zawodowe oraz efektywność i skuteczność pracy.

Prowadzona jest świetlica, realizowane działania profilaktyczne.

Przeszkodą w realizacji zadań w/w strategii była duża ilość zadań zleczanych do realizacji gminie w zakresie pomocy społecznej. Zlikwidowane zostały częściowo bariery architektoniczne.

Powstały podjazdy przy Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej oraz przy Domu Kultury. W 2015 roku podjęte zostały działania w celu uruchomienia punktu bezpłatnej pomocy prawnej dla : młodzieży do 26 roku życia, rodzin wielodzietnych, seniorów powyżej 65 roku życia, korzystających z pomocy społecznej, weteranów i kombatanów, dotkniętych katastrofą naturalną, klęską żywiołową lub awarią techniczną.

II. Diagnoza problemów społecznych

1. Charakterystyka Gminy.

Gmina Zakrzewo jest samorządną jednostką administracyjną od powojennego podziału administracyjnego, zarządzającą 7608 ha powierzchni, z czego 6986 ha przypada na użytki rolne (tj. 91,8%), 243 ha na lasy (3,2%) i 379 ha na pozostałe grunty (5,0%). W skład gminy wchodzi 19 miejscowości wiejskich, które należą do 17 sołectw.

Gmina Zakrzewo mająca kształt pięcioboku o wierzchołku zwróconym w kierunku północy i o najszerzej podstawie południowej, wchodzi w skład historycznej ziemi kujawskiej. Pod względem administracyjnym znajduje się w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Wchodzi w skład powiatu aleksandrowskiego, zajmując jego południowo-zachodnią część. Gmina Zakrzewo jest jedną z 6 gmin wiejskich tego powiatu.

GMINA ZAKRZEWO

Gmina Zakrzewo graniczy z gminami: powiatu aleksandrowskiego: Bądkowo i Koneck; powiatu inowrocławskiego: Dąbrowa Biskupia i powiatu radziejowskiego: Dobro i Osiećciny.

Odległości komunikacyjne z Zakrzewa do większych ośrodków miejskich wynoszą: 35 km do Włocławka – byłej stolicy woj. Włocławskiego) 31 km do Inowrocławia - stolicy Kujaw Zachodnich tzw. Kujaw Czarnych – z racji dominacji gleb typu czarnych ziem bagiennych, 18 km do Aleksandrowa Kujawskiego - stolicy powiatu i 17 km do Radziejowa - stolicy powiatu radziejowskiego. To tranzytowe położenie jest ważnym elementem lokalizacyjnym, ale o jego korzystności zadecyduje w przyszłości rozwój inwestycyjny na lub w pobliżu wyżej wymienionych szlaków komunikacyjnych.

W strukturze architektoniczno-krajobrazowego podziału kraju gmina Zakrzewo stanowi część proponowanego Brzesko-Radziejowskiego Parku Kulturowego.

Mieszkańcy gminy Zakrzewo podobnie jak i sąsiadujących z nią okolic, posiadają własną odrębną kulturę etniczną wyrażoną przez język, wierzenia i obyczaje przodków. Cała południowo-wschodnia część województwa kujawsko-pomorskiego należy do grupy etnicznej zwanej Kujawami,

a mieszkańcy to Kujawiacy. Gmina Zakrzewo położona jest centralnie w tym regionie.

Liczba mieszkańców gminy od co najmniej 20 lat ulega systematycznemu zmniejszeniu. W 2007r. mieszkańcy stanowili 4.062 osób i liczba ta w 2015 r. zmniejszyła się do 3.612 osób. Spadek liczby ludności w gminie jest związany z różnymi przyczynami natury demograficznej jak i ekonomicznej. Głównym powodem są procesy demograficzne polegające na zmniejszającym się stale przyroście naturalnym oraz odpływie ludności do miast, często jest to emigracja zarobkowa do krajów UE. Odpływ ten wiąże się ściśle z czynnikami ekonomicznymi, a mianowicie z utrzymującym się bezrobociem, niskimi dochodami ludności, brakiem wyraźnych perspektyw na wzrost ekonomiczny w gminie. W regionie nie powstają nowe zakłady pracy.

Na stan liczby ludności w gminie istotny wpływ ma przyrost naturalny i tzw. ruch migracyjny. Ujemny przyrost naturalny jest spowodowany dużą liczbą zgonów i niskim wskaźnikiem urodzeń.

W strukturze wiekowej ludności gminy Zakrzewo dominuje ludność wieku produkcyjnego i wynosi 2355 osób w tym 1142 kobiety. Należy odnotować stały spadek udziału dzieci i młodzieży, czyli ludności wieku przedprodukcyjnego który wynosi 644 osoby. Wzrasta udział ludności w wieku poprodukcyjnym – 613 osób w tym 376 kobiet. Dane te świadczą wyraźnie o postępującym starzeniu się społeczeństwa gminy Zakrzewo i niskim przyroście naturalnym.

Stopa bezrobocia w powiecie aleksandrowskim wynosi 19%. W gminie Zakrzewo w 2015r było 248 zarejestrowanych bezrobotnych, w tym 117 kobiet. Na uwagę zasługuje młody wiek bezrobotnych, gdyż grupa bezrobotnych do 24 lat wynosi- 52 osoby, w wieku 25-35 lat - 81 osób, bezrobotni w wieku 35-44 lat -52 osoby , 45-54 lat – 34 osoby , 55-59 lat – 23 osoby i powyżej 60r.ż.-6 osób.

2. Pomoc społeczna w gminie.

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie gminy, które działają w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy. Są to zarówno jednostki samorządowe, jak i niepubliczne. Instytucją oferującą pomoc i wsparcie mieszkańcom gminy jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzewie funkcjonuje od 1992 roku. Jest jednostką organizacyjną gminy powołaną do realizacji zadań pomocy społecznej zleconych gminie jak i zadań własnych gminy. Działa zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku oraz w oparciu o statut i regulamin przyjęty przez Radę Gminy Zakrzewo.

Ośrodek pomocy został powołany do niesienia pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać przy wykorzystaniu własnych możliwości i uprawnień. Jest bezpośrednim organizatorem i wykonawcą zadań pomocy społecznej na terenie gminy.

W statucie zostało określone, że zakres działania Ośrodka obejmuje całokształt spraw w zakresie pomocy społecznej, opracowywanie planów zaspakajania tych potrzeb oraz prowadzenie działań zmierzających do ich realizacji.

W rejonie działania GOPS znajduje się Dom Pomocy Społecznej przeznaczony dla osób przewlekle psychicznie chorych. Obecnie w DPS mieszka 100 osób wymagających stałej pomocy i opieki medycznej.

Ośrodek pomocy swoim działaniem obejmuje 19 wiejskich miejscowości na których terenie mieszka 3.612 osób (stan na 31.12.2015r.).

W ośrodku na stałe zatrudnionych jest sześć osób:

- kierownik odpowiedzialny za całokształt pracy ośrodka,
- dwóch pracowników socjalnych wykonujących podstawowe czynności zmierzające do ustalenia i rozpoznania potrzeb osób i rodzin kwalifikujących się do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej,

- inspektor do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- opiekun socjoterapeuta,
- księgowy.

Wszyscy pracownicy ośrodka posiadają odpowiednie wykształcenie zawodowe. Dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych w środowisku GOPS zatrudnia na umowę-zlecenie pięć opiekunek domowych, które wykonują pomoc usługową. Ośrodek pomocy zapewnia również specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Obecnie pomoc świadczona jest dla czworga dzieci.

Siedziba Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej znajduje się w Urzędzie Gminy, świadczenia pieniężne wypłacane są w kasie urzędu. Teren wiejski to teren specyficzny, gdzie pracownik socjalny pełni wiele ról: psychologa, prawnika, terapeuty a nawet pielęgniarke.

Pracownicy socjalni naszego ośrodka doceniają wartość współdziałania z różnymi instytucjami na rzecz rozwiązywania złożonych problemów życiowych klientów pomocy społecznej.

Zadania pomocy społecznej polegające na zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, oraz umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzewie realizuje w ramach zadań własnych finansowanych z budżetu gminy, oraz zleconych przez administrację rządową finansowanych z budżetu wojewody.

W ramach zadań zleconych ośrodek pomocy przyznaje i wypłaca takie świadczenia jak:

- zasiłki stałe dla osób nie mających własnych środków utrzymania, którzy ze względu na wiek lub niepełnosprawność nie mogą pracować na swoje utrzymanie,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna

- świadczenia rodzinne i wszystkie dodatki do świadczeń rodzinnych,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego
- zasiłki dla opiekuna
- karta dużej rodziny.

W ramach zadań własnych finansowanych ze środków budżetu gminy udziela się następującej pomocy:

- pomoc w naturze i zasiłki celowe na zakup opału,
- pomoc w naturze i zasiłki celowe na zakup żywności,
- zasiłki okresowe dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby czy braku możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,
- posiłki dla dzieci uczących się w szkołach podstawowych, Gimnazjum,
- pomoc w naturze i zasiłki celowe na zakup odzieży, obuwia, leków,
- usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.
- praca socjalna
- poradnictwo specjalistyczne
- kierowanie do Domów Pomocy Społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt
- sprawianie pogrzebu.

Ośrodek pomocy udziela nie tylko wsparcia finansowego poprzez różnego rodzaju zasiłki oraz pomoc w naturze czy w postaci usług opiekuńczych a także udziela pomocy w postaci pracy socjalnej, która w obecnym trudnym czasie nabrała szczególnego znaczenia.

Pracownicy socjalni ośrodka pomocy załatwiają swoim klientom różne sprawy urzędowe, zdrowotne a także w miarę posiadanej wiedzy i umiejętności udzielają wszelkiego rodzaju poradnictwa.

Rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej to w większości rodziny problemowe, w których często równocześnie występuje kilka

czynników kwalifikujących do pomocy społecznej. Oznacza to, że w jednej rodzinie obok problemów bezrobocia występować mogą inne, np. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm itd.

Poniższa tabela zawiera zestawienie powodów objęcia rodzin wsparciem finansowym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wraz z liczbą rodzin borykających się z danym problemem w 2015r.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI ¹⁾	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	118	118	303
SIEROCTWO	2	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	1	1	4
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	6	6	34
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	5	3	3	23
BEZROBOCIE	6	103	103	278
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	34	34	75
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	30	30	70
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	22	22	81
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	12	12	36
RODZINY WIELODZIETNE	11	6	6	34
PRZEMOC W RODZINIE	12	0	0	0
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	12	12	19
NARKOMANIA	15	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	2	2	2
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	17	0	0	0

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI ¹⁾	
0		1	2	3
ZDARZENIE LOSOWE	18	2	2	3
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	0	0	0
KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

Źródło : dane GOPS(31.12.2015r.)

Liczba rodzin nie sumuje się z przyczynami korzystania z pomocy społecznej.

W rodzinach występuję więcej niż jedna przesłanka uprawniające do korzystania ze świadczeń GOPS.

W 2015 roku w kręgu zainteresowań GOPS pozostawały 152 rodziny tj.378 osób w rodzinach korzystających z różnych form pomocy. Największą grupę osób korzystających z pomocy stanowią bezrobotni i ich rodziny. Z powodu bezrobocia w roku 2015 objęto pomocą społeczną 103 rodziny. Bezrobocie ma pośredni wpływ na występowanie (a nawet nasilenie) innych dysfunkcji w rodzinach takich jak: ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych, alkoholizm.

Ubóstwo jest najpoważniejszym problemem społecznym pojawiającym się wśród osób korzystających z pomocy społecznej, w roku 2015 było powodem przyznania pomocy dla około 118 rodzin.

W 2015 roku 64 osoby długotrwale chore i niepełnosprawnie skorzystały z różnych form wsparcia.

Kolejnym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej jest brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, brak kompetencji wychowawczych, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w odniesieniu do rodzin niepełnych i wielodzietnych. Bardzo często są to rodziny niezdolne do samodzielnego stworzenia dobrych warunków materialnych i opiekuńczo-wychowawczych dla swoich dzieci. Przyczyny takiego stanu są złożone. Wiele osób szukających pomocy tak naprawdę

oczekuje gotowej recepty na rozwiązanie swoich problemów i to najlepiej bez zaangażowania ich samych.

Prawdą jest, że na wiele trudności życia codziennego mamy gotowe rozwiązania, które wynikają np. z naszych doświadczeń czy znanych nam przepisów. Jeśli jednak idzie o sprawy ludzkie, trudno mówić o gotowych rozwiązaniach, tym bardziej, że działania właściwe w jednym przypadku mogą być zupełnie nieprzydatne w pracy z innymi. Stąd przekonanie, że niezmiennie istotne dla procesu pomocy jest współtworzenie indywidualnych rozwiązań. Problemy z jakimi zainteresowani zwracają się o pomoc, mają różny charakter. Przeważnie wynikają one ze zmian zewnętrznych (politycznych, ekonomicznych, społecznych), z większością tych zmian radzimy sobie korzystając z własnych doświadczeń, przekonań, wartości.

W 2015 roku 270 rodzin pobierało świadczenia rodzinne.

Liczba dzieci, na które w 2015 r. pobrane zostały świadczenia rodzinne w tym:

1. Zasiłki rodzinne- 3.764 świadczenia

Dodatki do zasiłku rodzinnego:

- z tytułu urodzenia dziecka – 13 świadczeń
 - z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego- 50 świadczeń
 - z tytułu samotnego wychowania dziecka – 185 świadczeń
 - z tytułu kształcenia i rehabilitacji – 233 świadczenia
 - z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – 250 świadczeń
 - z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła- 611 świadczeń
 - z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 481 świadczeń
2. Zasiłki pielęgnacyjne- 113 osób
3. Świadczenia pielęgnacyjne – 20 osób
4. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – 27 świadczeń

5. Specjalny zasiłek opiekuńczy – 5 osób.

W 2015 roku liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego wynosiła 25, natomiast liczba osób uprawnionych do otrzymania świadczenia alimentacyjnego wynosiła 30 osób.

6. Zasiłek dla opiekuna – 15 osób.

Od wejścia w życie programu Karta Dużej Rodziny karty otrzymało 59 rodzin wielodzietnych.

Na terenie Gminy Zakrzewo, zgodnie z przepisami ustawy o działaniu przemocy w rodzinie funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zakrzewie
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Sądu Rejonowego
- Komendy Powiatowej Policji w Aleksandrowie Kujawskim
- Oświaty
- Służby zdrowia

Przemoc w rodzinie rozumiana jest jako akt godzący w wolność osobistą jednostki i zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przenosi się ona również na grunt rodzinny i jest w nim często spotykanym zjawiskiem, niezależnym od kultury, środowiska, wyznania, wykształcenia, poziomu intelektualnego czy przynależności do grupy społecznej. Przemoc w rodzinie to niewątpliwie zachowanie, które poniża jednostkę, powoduje obrażenia fizyczne, często jednocześnie naruszając w ten sposób prawo. Rzadko jest to incydent jednorazowy. Zazwyczaj staje się jednym z wielu ogniw agresji.

Przy GOPS działa Pełnomocnik Wójta Gminy do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych, działa również świetlica socjoterapeutyczna.

Planujemy uruchomić dyżury prawnika i innych specjalistów pracy socjalnej.

Ośrodek poszukuje dalszych rozwiązań na rzecz wiejskiej społeczności naszej gminy, na rzecz integracji środowisk dotkniętych różnymi problemami a w szczególności mając na uwadze dobro dziecka w społeczności wiejskiej.

Pragniemy aby cele, które wyznaczają sobie pracownicy ośrodka tj. pomoc dziecku oraz pomoc rodzinie, dały pozytywne rezultaty, oczywiście dzięki otrzymanemu wsparciu z zewnątrz.

Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej prowadzona jest przy współpracy z instytucjami, organizacjami i zakładami pracy a w szczególności z :

- Niepublicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Zakrzewie - lekarz, pielęgniarka środowiskowa, pielęgniarka szkolna, położna- wypełniania druków do DPS i o ustalenie stopnia niepełnosprawności.
- Domem Pomocy Społecznej w Zakrzewie,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zakrzewie w sprawach dotyczących uzależnienia od alkoholu oraz współuzależnienia,
- oddziałem odwykowym Szpitala w Radziejowie, oddziałem psychiatrycznym Szpitala w Aleksandrowie Kuj.
- ze szkołami podstawowymi i Gimnazjum z terenu gminy, w zakresie dożywiania dzieci i rozwiązywania problemów wychowawczych,
- Kościołem katolickim,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Aleksandrowie Kujawskim- kierowaniu osób bezrobotnych do pracy w ramach robót publicznych, stażu, prac społecznie użytecznych,
- Sądem Rodzinnym i kuratorami sądowymi , Komendą Policji w rozwiązywaniu problemów w środowiskach zagrożonych patologiami.
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie – organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, umieszczanie osób w DPS, oraz do Środowiskowego Domu Samopomocy
- Powiatowym Zespołem d/s Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Aleksandrowie Kujawskim,

- z Zakładem Pielęgnacyjno –Opiekuńczym w Radziejowie i oddziałem opiekuńczym Szpitala w Aleksandrowie Kujawskim,
- z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Aleksandrowie Kuj.,

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w wykonywaniu przepisów art.15 ustawy o pomocy społecznej udzielają osobom i rodzinom pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, innych ważnych spraw bytowych, a także prowadzą pracę socjalną w postaci poradnictwa prawnego i psychologicznego (na miarę posiadanej wiedzy i umiejętności), a w szczególności z zakresu kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, prawa pracy, ustawy emerytalno-rentowej, ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, ustawy o osobach niepełnosprawnych i możliwości ich rehabilitacji, pomagamy w składaniu wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności, składaniu wniosków do Sądu, głównie o ustalenie alimentów na rzecz dzieci. W ostatnich latach nastąpiło widoczne pogorszenie warunków życiowych ludności. Narasta skala ubóstwa na skutek dokonanych zmian ustrojowych, politycznych, społecznych i gospodarczych.

Terenem działalności ośrodka jest wieś, brak zakładów pracy uniemożliwia jakiegokolwiek zatrudnienie bezrobotnych i dlatego bardzo częstym jedynym źródłem utrzymania rodziny są świadczenia rodzinne i zasiłki pieniężne z pomocy społecznej. Ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu ogranicza krąg ludzi bezrobotnych uprawnionych do zasiłków dla bezrobotnych, którzy stają się potencjalnymi klientami GOPS. Liczba osób objętych pomocą społeczną oraz liczne problemy świadczeniobiorców są w pewnym stopniu wyznacznikiem problemów społecznych w naszej gminie, bowiem bezpośrednio dotyczą jej mieszkańców.

3. Bezrobocie.

Rodziny w których występuje długotrwale bezrobocie z konieczności stają się klientami pomocy społecznej.

Stopa bezrobocia w powiecie aleksandrowskim:

- stan na 31.12.2011r. – 21,1%
- stan na 31.12.2012r. – 23,1%
- stan na 31.12.2013r. – 24,1%
- stan na 31.12.2014r. – 22,1%
- stan na 31.12.2015r – 19,0%

W gminie Zakrzewo w 2015r było 248 zarejestrowanych bezrobotnych, w tym 117 kobiet. Na uwagę zasługuje młody wiek bezrobotnych, gdyż grupa bezrobotnych do 24 lat wynosi- 52 osoby, w wieku 25-35 lat - 81 osób, bezrobotni w wieku 35-44 lat -52 osoby , 45-54 lat – 34 osoby , 55-59 lat – 23 osoby i powyżej 60r.ż.-6 osób

Bezrobocie odcisnęło swe piętno również na terenie Gminy Zakrzewo.

Najczęstszym powodem przyznania pomocy było bezrobocie i skorzystało z niej 103 rodziny.

Strukturę bezrobocia w latach 2013r.-2015r. prezentują poniższe tabele:

Tabela 1.Bezrobotni w Gminie Zakrzewo

	2013 rok		2014 rok		2015 rok	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Bezrobotni w powiecie	5.049	2.489	4584	2.281	3.765	1.882
Bezrobotni w gminie	309	153	284	144	248	117
w tym z prawem do zasiłku	42	18	25	12	34	14

Źródło: PUP Aleksandrów Kujawski

W 2015 roku liczba bezrobotnych poszukujących pracy z terenu Gminy Zakrzewo zmniejszyła się o 61 osób w stosunku do 2013 roku w związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej gdzie wiele osób wyjechało za granicę i tam znalazło pracę.

Tabela 2. Bezrobotni według wykształcenia.

Lata	Gimnazjalne i poniżej		Zasadnicze		Średnie ogólne		Średnie zawodowe		Wyższe	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
2013	89	38	110	48	24	15	66	37	20	15
2014	90	36	94	42	23	15	55	33	22	18
2015	81	28	75	34	16	11	55	32	21	12

Źródło: PUP Aleksandrów Kujawski

Charakterystyczną cechą bezrobocia w Gminie Zakrzewo jest niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych, co w zasadniczy sposób ogranicza ich szanse na znalezienie zatrudnienia. Na koniec 2015 roku najliczniejszą grupę reprezentowały osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz zawodowym stanowiąc 62,90 % ogółu bezrobotnych tj. 156 osób.

Tabela 3. Bezrobotni według wieku.

Lata	18-24		25-34		35-44		45-54		55-59	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
2013	70	33	104	52	61	37	48	27	18	4
2014	60	30	99	52	52	29	47	35	20	7
2015	52	20	81	46	52	25	34	17	23	8

Źródło: PUP Aleksandrów Kujawski

Do form pomocy udzielanej przez służby socjalne bezrobotnym należy:

- diagnozowanie sytuacji bezrobotnego i ustalenie strategii postępowania , przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych , udzielanie pomocy rzeczowej,
- praca socjalna na rzecz bezrobotnego i jego rodziny , gdyż bezrobocie jest w rzeczywistości problemem dotyczącym całości egzystencji człowieka,
- prowadzenie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Aleksandrowie Kuj., Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, działającą w Zakrzewie , Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kuj. oraz innymi instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób bezrobotnych , kierowanie bezrobotnych na kursy aktywnego poszukiwania pracy , prowadzenie wspólnych programów w zakresie aktywizacji bezrobotnych klientów pomocy społecznej,
- stworzenie mechanizmów prowadzących do usamodzielnienia osób zagrożonych lub podlegających wykluczeniu społecznemu,
- stworzenie instytucjonalnych mechanizmów umożliwiających zatrudnienie.
- stworzenie możliwości zaktywizowania i zracjonalizowania działań pomocy społecznej poprzez przeniesienie ciężaru działań od czysto osłonowych do aktywizujących.

Ograniczenie zjawiska bezrobocia i jego skutków wymaga wspólnych działań wielu podmiotów : państwa , partii politycznych , jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, placówek oświatowych, placówek wychowawczych ale przede wszystkim samych zainteresowanych.

Główne problemy:

1. Obniżenie poczucia własnej wartości , negatywny obraz samego siebie, poczucie bezsilności i braku sensu życia – prowadzące do zaburzeń psychosomatycznych oraz różnych form uzależnień i patologii.
2. Wyższa zachorowalność osób bezrobotnych.
3. Trudna sytuacja ekonomiczna , obniżenie poziomu życia osób i rodzin prowadzące do marginalizacji i wykluczenia społecznego.
4. Ograniczenie wydatków związanych ze zdrowiem i kształceniem dzieci.
5. Zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny , kryzys i zagrożenie rozpadem rodziny – niewydolność opiekuńczo-wychowawcza.
6. Obniżenie dotychczasowego statusu społecznego – trudności z odnalezieniem swego miejsca w społeczeństwie.
7. Niskie wykształcenie , kwalifikacje i umiejętności zawodowe osób bezrobotnych.
8. Utrata umiejętności wykonywania wyuczonego zawodu spowodowana długotrwałym bezrobociem.
9. Niekorzystna sytuacja dzieci osób bezrobotnych – obniżenie aspiracji edukacyjnych , zahamowanie rozwijania uzdolnień, ograniczenie kontaktów z rówieśnikami, korzystania z placówek edukacyjnych, kulturalnych, sportowych.
10. Negatywny wpływ bezrobocia na kształtowanie osobowości i postaw dzieci , ich oceny własnej pozycji. Pozbawienie właściwych wzorców , co powoduje popadanie w sytuacje konfliktowe w szkole.
11. Zachwianie systemu wartości – dewaluacja takich wartości jak: wykształcenie , uczucia , praca, solidarność.

Cel strategiczny.

Aktywizacja osób bezrobotnych i minimalizowanie skutków bezrobocia.

Kierunki działania:

1. Udzielanie pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem bezrobocia – wsparcie w formie finansowej , rzeczowej i usług.
2. Wdrażanie nowych form , programów i metod pracy socjalnej , w tym kontraktów socjalnych na rzecz osób i rodzin dotkniętych bezrobociem w celu niwelowania biernych i pasywnych postaw.
3. Pomoc w zorganizowaniu opieki nad dziećmi osób poszukujących , bądź skierowanych do pracy.
4. Inicjowanie i wspieranie działań zmierzających do ograniczenia zjawisk patologicznych jako konsekwencja bezrobocia.
5. Monitorowanie aktywności zawodowej osób skierowanych do pracy.
6. Stworzenie systemu przeciwdziałania i zapobiegania skutkom bezrobocia.
7. Rozwój współpracy oraz wymiany informacji pomiędzy pomocą społeczną , Powiatowym Urzędem Pracy, klubami pracy oraz innymi podmiotami działającymi na rzecz aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych.
8. Pozyskiwanie dodatkowych środków z funduszy Unii Europejskiej na realizację projektów aktywizujących bezrobotnych.

4. Uzależnienia.

Alkoholizm oraz inne uzależnienia to zauważalne zjawiska w obszarze pomocy społecznej, trudne do rozwiązania. Stanowią źródła oraz skutki innych problemów. Nadużywanie alkoholu i innych środków psychoaktywnych powoduje szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Następstwa te dotyczą nie tylko zdrowia fizycznego oraz psychicznego.

Problemami współistniejącymi z uzależnieniem są najczęściej: bezdomność, bezrobocie, dysfunkcje rodzinne, długotrwała choroba, ubóstwo, przestępczość oraz przemoc w rodzinie. Wśród przyczyn popadania w alkoholizm można wymienić uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życia, utrata zatrudnienia.

Szkody wynikające z nadużywania alkoholu to:

- samozniszczenie osób nadużywających alkoholu prowadzące do przedwczesnej śmierci,
- szkody zdrowotne nadużywających alkoholu osób dorosłych, efektywność leczenia schorzeń występujących u tych osób jest niska, rosną koszty świadczeń zdrowotnych dla tych osób,
- szkody występujące u młodzieży nadużywającej alkoholu w zakresie rozwoju fizycznego, psychicznego moralnego.
- przemoc domowa i inne szkody w rodzinach z problemem alkoholowym: przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, zaniedbania , ubóstwo, demoralizacja,
- alkoholowa dezorganizacja w pracy: wypadki przy pracy, zmniejszona wydajność pracy,
- przestępstwa i wykroczenia popełniane przez osoby nietrzeźwe, zwłaszcza wypadki drogowe, przestępstwa pospolite, recydywa,
- łamanie prawa związane z handlem napojami alkoholowymi, głównie sprzedaż alkoholu nieletnim, nielegalny rynek alkoholowy.

Podstawę prawną działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych stanowi ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z treścią tej ustawy istnieją dwie podstawowe formy planowania, organizowania i finansowania działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Polsce.

Pierwsza forma to działania administracji szczebla centralnego i wojewódzkiego ujęte w Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zatwierdzanego przez Radę Ministrów oraz w Wojewódzkim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, stanowiącego część wojewódzkiej strategii integracji i polityki społecznej.

Druga forma to prowadzenie przez gminy jako zadania własnego działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz.1286), nakłada na samorząd lokalny obowiązek uchwalania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Cele programu są następujące:

1. Zapobieganie rozprzestrzenianiu się problemu narkomanii i zażywaniu narkotyków poprzez działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą.
2. Ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z zażywaniem narkotyków i uzależnieniem od narkotyków.
3. Zapobieganie nawrotom narkomanii u osób dotkniętych uzależnieniem.
4. Zmniejszenie ryzyka sięgania po narkotyki wśród młodzieży poprzez poznanie przyczyn narkomanii i sięgania po narkotyki.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła w 2015r rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu z ośmioma osobami, wystąpiła z sześcioma wnioskami do Sądu

o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Dwie osoby w ciągu roku trafiły na Izbę Wyrzeźwień w Toruniu.

Cel strategiczny

Poprawa sytuacji osób i rodzin z problemem uzależnień

Kierunki działania:

1. Identyfikacja potrzeb i problemów związanych z uzależnieniem.
2. Propagowanie wiedzy na temat uzależnień i metod leczenia.
3. Prowadzenie pracy socjalnej z osobą uzależnioną – motywowanie do podjęcia leczenia i uczestnictwa w grupach wsparcia, zmiany postaw i zachowań społecznych, rodzinnych i zawodowych, zawieranie kontraktów socjalnych. Stosowna pomoc socjalna.
5. Wspieranie szkół i innych placówek w rozwijaniu działań profilaktycznych i realizacji programów adekwatnych do potrzeb odbiorców.
6. Prowadzenie działalności terapeutycznej, edukacyjnej i informacyjnej w zakresie problematyki uzależnień
7. Współpraca z instytucjami i partnerami społecznymi działającymi w obszarze uzależnień i przemocy domowej, tworzenie koalicji na rzecz zmiany mentalności rodzinnej, sąsiedzkiej oraz zespołów interwencji kryzysowej.
8. Prowadzenie specjalistycznych konsultacji i szkoleń dla pracowników socjalnych .
9. Niwelowanie destrukcyjnego wpływu na dziecko rodziców nadużywających alkoholu oraz zapewnienie mu odpowiedniej pomocy i wsparcia.
10. Wsparcie socjalne i specjalistyczne dzieci z rodzin patologicznych, ochrona przed zagrożeniem przemocą domową.
11. Promowanie i popularyzowanie aktywnego, zdrowego stylu życia.
12. Wdrażanie specjalistycznych programów profilaktycznych i terapeutycznych dla rodzin ze szczególnym uwzględnieniem zjawisk patologicznych.

13. Rozpoznanie problemu dotyczącego narkotyków: czy na terenie gimnazjum są uczniowie, którzy zetknęli się z tym problemem poprzez przeprowadzenie badań ankietowych.

Cel strategiczny osiągany będzie poprzez realizację działań i programów, które są planowane w uchwalanym corocznie Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

5. Niepełnosprawność.

W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. Tymczasem w dobie obecnej niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw.

W gminie Zakrzewo w 2015 roku z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby skorzystały z pomocy społecznej 64 rodziny. Po ubóstwie i bezrobociu bariera niepełnosprawności i długotrwałej choroby jest kolejną co do wielkości pod względem liczby beneficjentów przyczyną udzielania wsparcia. Problemy z niej wynikające są dobrze znane zarówno w gminie, jak i powiecie aleksandrowskim. Świadczą o tym wszystkie działania zmierzające do zmniejszenia skutków niepełnosprawności, stworzenia warunków do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz możliwości jak najszerszego ich uczestnictwa w życiu społecznym i wykorzystania potencjału zawodowego.

Zgodnie z Kartą Praw Osób Niepełnosprawnych z dnia 1 sierpnia 1997 r. (M. P. z 1997 r., Nr 50, poz. 475) osoby niepełnosprawne, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji. Prawa te wynikają z Konstytucji RP, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Konwencji Praw Dziecka, Standardowych Zasad Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych, aktów prawa międzynarodowego i wewnętrznego.

Ustawy kompetencyjne nakładają na organa administracji rządowej i samorządowej określone obowiązki w celu umożliwienia osobom niepełnosprawnym niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz eliminowania dyskryminacji.

Zasadniczym aktem prawnym określającym zadania na rzecz osób niepełnosprawnych jest Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

(Dz. U. z 2011r. Nr 127 poz.721). Zgodnie z tą ustawą rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych zmierzających do osiągnięcia możliwie najwyższego poziomu funkcjonowania osób niepełnosprawnych, jakości życia i integracji społecznej, przy aktywnym uczestnictwie tych osób.

6. Starość.

Charakterystycznym zjawiskiem dla współczesnego świata jest starzenie się społeczeństwa. Polega to na zwiększaniu się odsetka ludzi w wieku poprodukcyjnym w społeczeństwie. Czynniki mające wpływ na wydłużenie się

życia to między innymi rozwój medycyny i opieki społecznej nad osobami starszymi i inwalidami.

Społeczeństwo dotknięte procesem starzenia przeobraża się nie tylko demograficznie zmieniają się również stosunki ekonomiczne.

Polska transformacja doświadczyła całe społeczeństwo. Zubożenie dotknęło także wielomilionową grupę ludzi starszych, emerytów, rencistów, których z roku na rok przybywa. Procent ludzi w starszym wieku w całej populacji będzie zwiększał się systematycznie.

Zmieniająca się struktura i funkcje współczesnej rodziny nie sprzyjają kształtowaniu się warunków do sprawowania opieki nad sędziwym członkiem rodziny. Coraz częściej osoby starsze tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe, a gdy osoby te mieszkają z dziećmi to właśnie ich świadczenia emerytalne niejednokrotnie stanowią źródło pewnego i stałego dochodu rodzin wielopokoleniowych. Ludzie starsi wymagają różnych form wsparcia społecznego, aby to się mogło stać trzeba dokładnie zdiagnozować ich sytuację. Działania wobec osób w wieku poprodukcyjnym skierowane są na udzielanie świadczeń w najbardziej podstawowym zakresie. W ramach pomocy środowiskowej osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a były jej pozbawione ośrodek przyznał pomoc w postaci usług opiekuńczych 6 osobom, jedna osoba została umieszczona w DPS.

Cel strategiczny

Budowa systemu wsparcia osób starych i niepełnosprawnych

Cele operacyjne:

1. Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym takiej pomocy, aktywizowanie osób starszych i niepełnosprawnych do udziału w życiu społecznym.
2. Usprawnianie osób starszych, niepełnosprawnych .

3. Aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki swoim najbliższym, wymagającym takiej pomocy.
4. Podniesienie poziomu orientacji społecznej w zakresie problematyki niepełnosprawności.

Kierunki działań:

1. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych wymagających opieki w środowisku zamieszkania poprzez rozwinięty system usług opiekuńczych.
2. Praca socjalna – podejmowanie przez pracowników socjalnych działań mających głównie na celu ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, inicjowanie kontaktów rodzinnych oraz podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobą wymagającą takiej pomocy, w tym zawieranie umów alimentacyjnych, porozumień na świadczenie usług, zapewnienie osobom uprawnionym usług w ramach pielęgniarstwa środowiskowego, uwrażliwienie społeczności lokalnych na potrzeby osób starszych, niepełnosprawnych, także rozpowszechnienie idei wolontariatu, objęcie opieką wolontarystyczną osób potrzebujących opieki, skorzystanie przez osoby starsze i niepełnosprawne z przysługujących uprawnień np. wyjazdu na turnus rehabilitacyjny, do sanatorium, w uzyskaniu odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego itp.
3. Rozwijanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez osoby starsze w tym organizowanie cyklicznych spotkań integracyjnych, zaspokajanie potrzeb kulturalno-społecznych i rekreacyjnych.
4. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku lokalnym.
5. Zapewnienie całodobowej opieki w placówkach stacjonarnych.
6. Budowa programów zapewniających integrację ze środowiskiem lokalnym i aktywizację osób niepełnosprawnych, zaburzonych i chorych psychicznie.
7. W przypadku wyczerpania wszystkich możliwości zapewnienie opieki

w środowisku, umieszczenie osób wymagających całodobowej opieki w zakładach opiekuńczo-leczniczych lub w domach pomocy społecznej.

8. Współpraca z PCPR i PFRON w zakresie:

- systematycznego łamania barier architektonicznych,
- rozwoju placówek rehabilitacyjnych,
- podnoszenia wiedzy pracowników socjalnych.

7 . Edukacja, kultura, rekreacja

Społeczeństwo powinno rozwijać się w sposób wszechstronny i zróżnicowany. Szkoła jest pierwszą instytucją, w której dziecko zdobywa nowe umiejętności, rozwija zdolności poznawcze oraz uczy się życia w grupie rówieśniczej. Rolę moderatora odgrywa tutaj nauczyciel, który czuwa nad rozwojem umysłowym, emocjonalnym i fizycznym dziecka.

W polityce społecznej kwestie dziecka i rodziny traktujemy z uwagą w sposób szczególny. Dzieje się tak przede wszystkim dlatego, że dzieci wymagają szczególnej troski i ochrony, a działalność na ich rzecz powinna koncentrować się przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu różnych zagrożeń życiowych.

W usług społecznych, którego zadaniem jest tworzenie możliwości i poprawa warunków optymalnego rozwoju dziecka, wspieranie funkcjonowania rodziny oraz wyrównywanie dysfunkcji w zachowaniach osób bądź sytuacjach społecznych tradycyjnie szczególnie wyróżnia się opiekę nad dziećmi o specjalnych potrzebach, tj. dziećmi z różnego rodzaju dysfunkcjami i zaburzeniami rozwojowymi oraz opiekę nad dziećmi i młodzieżą z problemami psychospołecznymi, włącznie z osobami uzależnionymi i pozostającymi w konflikcie z prawem.

Na terenie gminy Zakrzewo znajdują się trzy szkoły podstawowe i gimnazjum, w których uczy się 339 dzieci i młodzieży.

Konwencja Praw Dziecka, dokument uchwalony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1989. Dotyczy osób, które nie ukończyły 18 roku życia. Zawiera katalog praw i wolności, w skład którego wchodzi prawa i wolności osobiste (prawo do życia i rozwoju, prawo do tożsamości, do swobody myśli, sumienia i wyznania, do wyrażania własnych poglądów i występowania w sprawach dotyczących dziecka w postępowaniu administracyjnym i sądowym, prawo do wychowania w rodzinie i kontaktów z rodzicami w przypadku rozłączenia z nimi, prawo do wolności od przemocy fizycznej lub psychicznej, wyzysku, nadużyć seksualnych i wszelkiego okrucieństwa); prawa socjalne (prawo do odpowiedniego standardu życia, do ochrony zdrowia, do zabezpieczenia socjalnego, wypoczynku i czasu wolnego); prawa kulturowe (prawo do nauki bezpłatnej i obowiązkowej w zakresie szkoły podstawowej, prawo do korzystania z dóbr kulturowych, prawo do informacji, do znajomości swoich praw); prawa polityczne (prawo do stowarzyszania się).

Szkoły są miejscami bezpiecznymi dla dzieci i młodzieży, a powszechnie realizowane programy profilaktyczne łagodzą zjawiska patologiczne i zapobiegają ich występowaniu.

Nauczyciele kształtują wśród młodzieży postawy charytatywne i propagują ideę wolontariatu poprzez uczestnictwo w różnych akcjach charytatywnych, Samorządy uczniowskie organizują zbiorki artykułów spożywczych i odzieży.

We wszystkich szkołach znajdują się stołówki szkolne, w których uczniowie mogą codziennie korzystać z gorących posiłków w trakcie trwania roku szkolnego.

Obecnie GOPS finansuje obiady dla 64 uczniów uczących się w czterech szkołach na terenie gminy. Dzieci i młodzież mają możliwość uczestniczenia w zajęciach organizowanych przez świetlicę socjoterapeutyczną.

Do zadań Świetlicy Socjoterapeutycznej podlegającej pod Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzewie należy w szczególności:

1. Opieka po zajęciach szkolnych.
2. Pomoc w odrabianiu lekcji.

3. Organizowanie zajęć profilaktycznych i terapeutycznych.
4. Organizowanie zajęć plastycznych, kulinarnych, sportowych, innych w miarę występujących potrzeb i możliwości.
5. Organizowanie czasu wolnego i rozwój zainteresowań.
6. Organizowanie wycieczek, gier, zabaw i imprez okolicznościowych.
7. Zapewnienie dożywiania- w miarę występujących potrzeb i możliwości.
8. Współpraca z rodzicami i opiekunami wychowanków.
9. Prowadzenie dokumentacji pracy z dzieckiem

Sytuację dziecka i rodziny na terenie gminy Zakrzewo analizowano na podstawie sytuacji przedstawionej w wywiadach środowiskowych rodzin z dziećmi, przeprowadzonych rozmów z pedagogiem szkolnym i nauczycielami.

Wśród najczęściej sygnalizowanych problemów występowały: kłamstwa, drobne kradzieże konflikty z kolegami szkolnymi, konflikty z nauczycielami, konflikty z rodzicami i rodzeństwem, przemoc w rodzinie, wagary, palenie papierosów, picie alkoholu.

Analizując potrzeby dzieci i młodzieży, rodzin wskazano na także dostosowanie oferty do potrzeb seniorów i osób, które dotychczas nigdy nie udzielały się społecznie.

Obok edukacji ważną rolę odgrywa również szeroko rozumiany rozwój kulturalny. Przedsięwzięcia kulturalne sprawiają, iż zarówno dzieci oraz osoby dorosłe uczą się odbierać sztukę oraz rozwijać wrażliwość estetyczną.

W Gminie Zakrzewo są dwie instytucje kultury: Dom Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna, dzięki którym mieszkańcy Gminy mają możliwość udziału w przedsięwzięciach kulturalnych. Społeczność lokalna ma utrudniony dostęp do dużych ośrodków kulturalnych takich jak kino, teatr, opera z powodu ograniczeń finansowych, zbyt dużych odległości, problemów z transportem. W związku z tym należy dołożyć wszelkich starań, aby oferta kulturalna była atrakcyjna i odpowiadała na potrzeby wszystkich grup wiekowych tj. dzieci, młodzieży, dorosłych i osób starszych.

Nieodłącznym elementem rozwoju zdrowego społeczeństwa jest także aktywny i zdrowy tryb życia. Dom Kultury organizuje zajęcia sportowe dla różnych grup wiekowych. Dzieci i młodzież biorą udział w zajęciach tanecznych a dorośli spotykają się w Klubie 50+ . Działa zespół wokalny Retro. Duża część mieszkańców Gminy Zakrzewo bierze czynny udział w imprezach rekreacyjno-sportowych (dożynki, pikniki) . Jednak z analizy wynika, iż zapotrzebowanie na tego typu przedsięwzięcia jest nadal bardzo duże. Aby wszystkie grupy wiekowe miały możliwość dbania o tężyznę fizyczną należałoby rozszerzyć ofertę zajęć sportowych odbywających się zarówno w sezonie letnim jak i zimowym.

Cel strategiczny

Aktywizacja mieszkańców do świadomego życia obywatelskiego.

Cele operacyjne:

1. Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji.
2. Aktywizacja mieszkańców w zakresie sportu, rekreacji, kultury.
3. Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie.
4. Promowanie kultury, tradycji regionu.
 1. Organizowanie imprez okolicznościowych, warsztatów oraz spotkań kulturalnych dla mieszkańców Gminy.
 2. Propagowanie zdrowego stylu życia.
 3. Aktywne spędzanie czasu wolnego dzieci, młodzieży, seniorów oraz rodzin.

Kierunki działań:

1. Rozwój poradnictwa prawnego, socjalnego i psychologicznego w formie pracy socjalnej dla rodzin z dziećmi.
2. Zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo.
3. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich:

- organizacja i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole i w czasie wakacji i ferii zimowych,
 - zapewnienie odzieży, wyposażenia w artykuły szkolne,
 - organizacja i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego,
 - organizowanie akcji charytatywnych dla pozyskiwania środków na pomoc dzieciom.
4. Podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony dziecka w rodzinie.
 5. Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry specjalistów do pracy z rodziną oraz w zakresie zaspokojenia potrzeb dzieci w placówkach szkolnych.
 6. Rozwój form działań osłonowo-aktywizujących na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
 7. Tworzenie i wdrażanie programów w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych i kulturalnych.
 8. Opracowywanie i realizacja gminnego systemu profilaktyki na rzecz dziecka i rodziny.
 9. Tworzenie przedsięwzięć kulturalnych o znaczeniu lokalnym i ponadregionalnym. zdrowotnej, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.
 10. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki.
 11. Inicjowanie rozwoju różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną – organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów.
 12. Podjęcie działań w kierunku uruchomienia świetlic środowiskowych przy szkołach.
 13. Alternatywne formy wychowania poprzez udział w przedsięwzięciach pozaszkolnych.

8. Podsumowanie części diagnostycznej

Większość problemów z jakimi borykają się mieszkańcy gminy uznawana jest za problemy społeczne, będące konsekwencjami zakłóceń organizacji życia zbiorowego. Tego przykładem jest głównie bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia, niepełnosprawność, niezaradność życiowa, starość. Problemy te jakby wiążą się razem, zachodzi między nimi często związek przyczynowy np. bezrobocie powoduje utratę środków utrzymania jak również bezradność, izolację społeczną i uzależnienia.

Brak środków materialnych powoduje, że większość osób zgłasza się o wsparcie finansowe do pomocy społecznej.

Poza wsparciem finansowym i usługowym konieczne jest rozwijanie form pozamaterialnych takich jak organizowanie punktów wsparcia, aktywizację społeczną, rozwój samopomocy i wolontariatu.

Dokonujący diagnozy problemów społecznych na terenie gminy, GOPS korzystał z szeregu możliwości, jakie stwarza funkcjonowanie jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, jednostek pozarządowych oraz instytucji współdziałających w szeroko rozumianym obszarze polityki społecznej. Przy tworzeniu dokumentu wykorzystano informacje, którymi dysponują Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, szkoły, policja. Sumując uzyskane informacje i nakładając wyniki diagnozy na zakres możliwości kompetencyjnych samorządu, możemy wskazać najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem działań samorządu lokalnego, a jest treścią części programowej niniejszego dokumentu. Przygotowując dokument uznano, że istotnymi kwestiami, dla których należy zaprogramować działania są:

- pomoc bezrobotnym w przekwalifikowaniu się i znalezieniu pracy,
- pomoc ludziom starym (samotnym),
- pomoc osobom niepełnosprawnym i chorym
- pomoc dzieciom z rodzin najuboższych,

- pomoc osobom nie radzącym sobie z opieką i wychowaniem dzieci, zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych i niepełnych,
- pomoc w wyjściu z choroby alkoholowej

Celem strategii jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych destabilizujących życie mieszkańców gminy. Zapewnienie odpowiednich warunków do prawidłowego funkcjonowania osób i rodzin jest podstawowym zadaniem aktywnej i skutecznej polityki lokalnej.

Wytyczone cele zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejącego potencjału instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze pomocy społecznej. Realizacja celów zawartych w strategii możliwa będzie poprzez opracowanie, wdrażanie i monitorowanie szczególnych programów operacyjnych powstających w odpowiedzi na pojawiające się problemy społeczne oraz kontynuację już istniejących. Programy operacyjne ukierunkowane będą na rozwiązywanie najpilniejszych kwestii życia społecznego.

III. Analiza SWOT

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest coraz powszechniej stosowana w pracach nad strategią analiza SWOT, oceniająca zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne czynniki wpływające na działania związane z programowaniem strategii. Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych. Dodać należy, że w analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do kwestii społecznych.

Analiza SWOT została przygotowana w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zakrzewie. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- siły – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- słabości – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację

społeczną,

- szanse – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- zagrożenia – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Mocne strony	Słabe strony
• ścisła współpraca pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej • Infrastruktura GOPS/ profesjonalne kadry • zaangażowanie pracowników GOPS i innych instytucji w działalność na rzecz problematyki społecznej • aktywna praca na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży, • zatrudnienie osób bezrobotnych w ramach staży, robót publicznych i prac interwencyjnych • możliwość korzystania z bezpłatnego poradnictwa prawnego • propagowanie idei wolontariatu, • dostęp dzieci do różnych form spędzania czasu wolnego. • Świetlica socjoterapeutyczna	• roszczeniowość i bierność klientów pomocy społecznej • dziedziczenie bezrobocia i bierności • duże obciążenie zawodowe pracowników pomocy społecznej • nieumiejętność mieszkańców gminy zagospodarowania czasu wolnego i korzystania z alternatywnych form spędzania czasu • istnienie barier utrudniających pełen udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym • ograniczony dostęp do specjalistów • niedoinformowanie mieszkańców Gminy w sprawie możliwości korzystania z bezpłatnego poradnictwa prawnego • brak osób z kwalifikacjami zawodowymi na które jest realne zapotrzebowanie na rynku pracy

• przedszkole samorządowe • bogata oferta imprez dla mieszkańców • dobry dostęp do handlu i usług • dostęp do Internetu (biblioteka) • stałe doskonalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej	• niedostateczne rozpoznawanie potrzeb osób niepełnosprawnych w kontekście środowiska lokalnego
---	---

Szanse	Zagrożenia
• tworzenie i realizacja programów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną. • propagowanie idei wolontariatu • oferta różnych form spędzania czasu wolnego uwzględniająca potrzeby wszystkich mieszkańców gminy • wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych • współpraca sektora publicznego i pozarządowego w dziedzinie pomocy niepełnosprawnym. • prowadzenie szkolnych programów profilaktycznych, • oferty szkoleń i doskonalenia zawodowego dla kadry w dziedzinie	• niewystarczający poziom współpracy pomiędzy szkołą a rodziną, • wysoki poziom bezrobocia • marginalizacja spowodowana długotrwałym bezrobociem • negatywne nastawienie do osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym • brak nowych miejsc pracy, inwestycji • istnienie zjawiska nielegalnego zatrudnienia • istnienie zjawiska wyuczonej bezradności i uzależnienia od pomocy społecznej.

pracy z dziećmi, młodzieżą i rodziną, • racjonalne rozdzielanie środków publicznych. • rozwijanie zainteresowań małych dzieci i przygotowanie ich do dalszej nauki w szkole	• migracja młodego pokolenia • wzrost patologii spowodowanych brakiem pracy i środków o życia • wypalenie zawodowe pracowników działających w sferze pomocy społecznej
---	--

IV. Źródła finansowania.

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w Strategii jest jej finansowanie. Przewiduje się źródła finansowania proponowanych działań :

- środki własne pochodzące z budżetu gminy finansowane z jej dochodów,
- środki przekazane gminie z budżetu gminy finansowane z jej dochodów,
- środki przekazane gminie z budżetu państwa w ramach dotacji,
- środki funduszy krajowych – PFRON,
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej – Europejski Fundusz Społeczny,
- środki w ramach Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich.

V. Adresaci strategii.

Kluczowym zadaniem władz Gminy Zakrzewo jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom, a więc stworzenie możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Na szczególną uwagę zasługują osoby, które z takich czy innych przyczyn samodzielnie nie są w stanie włączyć się w szereg przemian podnoszących warunki życiowe społeczności lokalnej. Specjalistyczne wsparcie tych osób stworzy im szansę do rozwoju, a co za tym idzie przełoży się na spadek liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

w gminie. Zakres zadań związanych ze sferą społeczną oddziałującą na standard życia mieszkańców jest bardzo szeroki. Wizja rozwoju gminy zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu: pomocy społecznej, sportu rekreacji, turystyki, edukacji, kultury i opieki zdrowotnej.

Zgodnie z powyższym założeniem, adresatami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są mieszkańcy Gminy Zakrzewo, zarówno osoby samotne jak i rodziny, którzy wymagają pomocy w odzyskaniu sił, wiary w siebie i zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym.

VI. Cele strategii .

Celem strategii jest stworzenie spójnego systemu wsparcia zapewniającego godne warunki do życia i rozwoju Mieszkańców Gminy Zakrzewo w różnych sferach życia społecznego poprzez zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

VII. Cele operacyjne.

I. Wspieranie osób starszych, niepełnosprawnych i ich rodzin w integracji i funkcjonowaniu w środowisku lokalnym					
Cele szczegółowe	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty	Źródła finansowania	Czas realizacji lata
1. Wzrost aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych poprzez zwiększenie dostępności do dziennych placówek wsparcia, klubów, grup wsparcia oraz imprez kulturalnych.	PCPR, GOPS, Klub seniora, Stowarzyszenia i Organizacje, Dom Kultury, Urząd Gminy,	Liczba placówek dziennego wsparcia promujących zdrowy i aktywny styl życia wśród osób starszych i niepełnosprawnych; Liczba spotkań integracyjno – towarzyskich.	Integracja osób starszych i niepełnosprawnych ze społeczeństwem; Wyrównywanie poziomu życia seniorów i osób niepełnosprawnych; Pobudzanie aktywności osób starszych i niepełnosprawnych.	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	2016-2020

2. Wsparcie rodziny w zapewnieniu opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi i pozostawienie ich w środowisku naturalnym.	GOPS	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych	Zmniejszenie czasu oczekiwania na przyznanie usług opiekuńczych: Zmniejszenie liczby osób kierowanych do domów pomocy społecznej Wyjście z izolacji i osamotnienia osób nieaktywnych zawodowo, które opiekują się niepełnosprawnym dzieckiem. Zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych uczestniczących w organizowanych imprezach	Budżet Gminy	2016-2020
--	------	---	--	--------------	-----------

II. Skuteczne wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej					
Cele szczegółowe	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty	Źródła finansowania	Czas realizacji lata
1. Wsparcie rodzin z dziećmi w prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku.	GOPS,	Ilość rodzin objętych pomocą	Poprawa w funkcjonowaniu rodzin z dziećmi	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	2014-2020
2. Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	GOPS, świetlica socjoterapeutyczna, szkoły, Dom Kultury	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku: Ilość dzieci korzystających ze świetlicy socjoterapeutycznej Ilość dzieci korzystająca z zajęć sportowych, tanecznych organizowanych przez Dom Kultury w Zakrzewie	Zmniejszenie zagrożeń wynikających z braku opieki w czasie wolnym od nauki. Rozwijanie zainteresowań i zdobywanie nowych umiejętności.	Budżet miny, środki zewnętrzne	2016-2020

III. Wsparcie Bezrobotnych w zwiększaniu szans na rynku pracy					
Cele szczegółowe	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty	Źródła finansowania	Czas realizacji lata

1. Opracowanie i realizacja programów służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych	GOPS, PUP Aleksandrów Kuj.	Liczba osób, które zostały objęte pomocą w ramach programu: Liczba miejsc pracy lub miejsc aktywizacji zawodowej utworzonych w ramach programu	Poprawa sytuacji materialnej. Poprawa kondycji psychicznej. Możliwość nabycia nowych umiejętności zawodowych lub doświadczenia zawodowego. Możliwość podjęcia stałego zatrudnienia.	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	2014-2020
2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych	GOPS, PUP Aleksandrów Kuj.	Liczba osób objętych pomocą finansową GOPS Zakrzewo Liczba osób, które zostały objęte pomocą zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.	Poprawa sytuacji materialnej. Poprawa sytuacji psychicznej. Możliwość nabycia nowych umiejętności zawodowych lub doświadczenia zawodowego. Możliwość podjęcia stałego zatrudnienia.	Budżet miny, środki zewnętrzne	2016-2020

VI. Działania profilaktyczno – edukacyjne zmierzające do poprawy systemu przeciwdziałania uzależnieniom, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożonych tym zjawiskiem dzieci i młodzieży./					
Cele szczegółowe	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty	Źródła finansowania	Czas realizacji lata
1. Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych dla dzieci i młodzieży w szkołach w formie spotkań i pogadanek z przedstawicielami m.in. służby zdrowia, szkoły, propagujących zdrowy styl życia.	Placówki służby zdrowia Komenda Powiatowa Policji Szkoly Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.	Liczba uczniów uczestnicząca w spotkaniach i pogadankach. Liczba podmiotów prowadząca ww. działania.	Wzrost świadomości wśród dzieci i młodzieży	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	2016-2020
2. Wyrównywanie szans edukacyjno – rozwojowych dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych poprzez wsparcie edukacyjne.	Szkoly, Przedszkole, Świetlica socjoterapeutyczna	Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach	Zwiększenie samooceny poprzez uzyskanie lepszych wyników w nauczaniu zagospodarowanie wolnego czasu.	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	2016-2020

3. Monitorowanie sieci punktów sprzedaży alkoholu, w tym przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim	GKRPA Policja	Liczba monitoringów przez przedstawicieli GKRPA	Zmniejszenie dostępności do alkoholu wśród dzieci i młodzieży.	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	2016-2020
4. Podejmowanie działań profilaktyczno – edukacyjnych na rzecz używania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież i dorosłych.	Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Jednostki ochrony zdrowia	Liczba zrealizowanych działań. Liczba podmiotów udzielających wsparcia.	Zwiększenie wiedzy dzieci, młodzieży i osób dorosłych w zakresie uzależnień. Wybieranie zdrowego stylu życia.	Budżet Gminy, środki zewnętrzne	2016-2020

VI. Monitoring i wdrażanie strategii.

Skuteczność funkcjonowania przyjętej strategii zależęć będzie od:

- a. monitoringu i ewaluacji,
- b. budowy programów celowych rozwijających przyjęte kierunki działań.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych.

Ewaluacja jest działalnością z natury normatywną, gdyż z jednej strony wykorzystuje się w niej istniejące normy, z drugiej zaś w jej wyniku mogą pojawić się propozycje wprowadzenia nowych norm i procedur. Jest także działalnością instrumentalną, ponieważ jej podstawowym celem jest dostarczenie podmiotom polityki społecznej praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji.

Zespół wdrażający strategię - zespół powinien zostać powołany przez wójta odrębnym zarządzeniem, a w jego skład mogą wejść m. in.: zastępca wójta, kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, radni, przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury, Zdrowia i Spraw Publicznych Rady Gminy.

Zespół wdrażający strategię winien się zbierać przynajmniej raz w roku i ocenić poziom wdrażania poszczególnych celów i kierunków działań.

W tym celu przeprowadzane będą badania w postaci ankiety wśród mieszkańców gminy. Zespół swoją ocenę powinien przekazać Wójtowi i Radzie, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań, np. programów celowych, programu rozwiązywania problemów alkoholowych etc.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające budowę i realizację programów celowych zgodnych z przyjętymi kierunkami działań. Programy można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od charakteru danego projektu.

Przy budowie projektów znaczenie będą miały środki, które Rada Gminy rocznie będzie przeznaczala na ten cel.

Projekty i programy mogą być przyjmowane przez Radę Gminy stosownymi uchwałami, które winny przybierać formułę załączników do niniejszej strategii.

Projekty i programy realizowane w ramach strategii powinny być zgodne z przyjętymi kierunkami działań. Ponadto powinna je cechować:

1. Efektywność – jest to jedna z najbardziej pożądanых cech polityki społecznej i jednocześnie kryterium jej oceny. Stosowana jest w polityce społecznej w znaczeniach nadawanych jej przez ekonomię, prakseologię i socjologię. Jest to relacja między osiągniętymi bądź planowanymi celami (korzyściami) danego działania a ponoszonymi lub planowanymi nakładami.

Efektywne programy, realizowane w ramach strategii, rozwiązują jedną kwestię społeczną, nie przyczyniając się do powstania nowych. Służą zachowaniu równowagi między interesami różnych grup społecznych oraz podnoszą poziom zaspokajania potrzeb społeczeństwa, oszczędnie i wydajnie dysponując posiadanymi środkami.

2. Skuteczność – jest to zgodność między stanem rzeczy, określanym jako skutek danego działania, a zakładanym celem. Skuteczność jest stopniowalna: za skuteczne uznaje się nie tylko działania, których skutki są tożsame z celem, ale i te, które zbliżają do jego osiągnięcia. Skuteczność jest oceną, dla której punktem odniesienia jest wzorzec stanu docelowego.

Ten stan docelowy w polityce społecznej może być postrzegany bardziej konkretnie – jako pożądane i zaplanowane zmiany w jakiejś dziedzinie życia społecznego (np. ograniczanie obszarów biedy).

3. Celowość – jest to cecha oznaczająca dotarcie z danym programem do środowiska osób rzeczywiście go potrzebujących. Ocena celowości powinna się opierać na rzetelnie przeprowadzonej diagnozie problemu.

VII. Uwagi końcowe

Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Skuteczna realizacja ustalonych zadań będzie możliwa poprzez opracowanie, wdrażanie i monitorowanie budowanych w oparciu o strategię szczegółowych programów operacyjnych. Realizacja ustalonych zadań może być finansowana z środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki .

Podmioty współpracujące w rozwiązywaniu problemów społecznych :

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzewie,
- Urząd Gminy w Zakrzewie,
- Publiczne Szkoły Podstawowe i Gimnazjum,
- Dom Kultury,
- Świetlica socjoterapeutyczna,
- Sołectwa,

- Przedsiębiorcy,
- Placówki służby zdrowia,
- Kościoły,
- Dom Pomocy Społecznej w Zakrzewie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kujawskim,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Aleksandrowie Kujawskim,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Toruniu,

Elastyczna konstrukcja niniejszego dokumentu przewiduje wprowadzenie nowych, lepszych elementów służących budowaniu porządku społecznego opartego na wzajemnym porozumieniu grup społecznych, odpowiedzialności za konsekwencje podejmowanych działań oraz wrażliwości na krzywdę i obowiązku wzajemnej pomocy.